

**Орієнтований перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни
«Історія України»**

1. Україна в Першій світовій війні. Українські січові стрільці.
2. Утворення Української Центральної Ради та її діяльність. I і II Універсали.
3. Проголошення Української Народної Республіки. Війна Радянської Росії проти УНР. IV Універсал Української центральної ради.
4. Брестський мир. Вступ німецьких та австро-угорських військ в Україну. Розпуск Центральної Ради
5. Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського.
6. Національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях у 1918 – 1919 рр. УГА.
7. Діяльність Директорії: відродження та занепад УНР.
8. Акт злуки УНР і ЗУНР від 22 січня 1919 р., його історичне значення.
9. Поразка українських визвольних змагань 1917–1921 рр., її причини та наслідки.
10. Встановлення комуністичного режиму в Україні. Політика «воєнного комунізму».
11. Голод 1921–1923 рр. в Україні, його причини і наслідки.
12. Україна за років нової економічної політики.
13. Створення Союзу РСР і державний статус українських земель.
14. Національна політика більшовиків на українських землях у 1920–1930-ті роки
15. Здійснення індустріалізації в Україні в 1930-ті роки. Утвердження тоталітарного режиму.
16. Голодомор 1932–1933 рр. в Україні, його причини та наслідки.
17. Масові репресії в Україні у 1930-х роках.
18. Національна політика Польщі в Галичині та на Волині у 1920–1930-х роках.
19. Суспільно-політичний рух і національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях у період польської окупації (1920–1930-ті роки). Діяльність політичних партій.
20. Створення та діяльність Організації українських націоналістів.
21. Становище українців Буковини та Бессарабії між двома світовими війнами.
22. Українські землі під владою Чехословаччини. Проголошення незалежності Карпатської України.
23. Українські землі на першому етапі Другої світової війни (вересень 1939 – червень 1941 р.).
24. Масові репресії комуністичного режиму на західноукраїнських землях у 1939– 1941 рр.
25. Початок радянсько-німецької війни. Встановлення нацистського окупаційного режиму в Україні.
26. Рух Опору проти нацистської окупації в Україні.
27. Визволення України від нацистських загарбників. Возз'єднання українських земель.
28. Труднощі післявоєнної відбудови в Україні. Голод 1946–1947 рр.
29. Соціально-економічні та політичні процеси в Західній Україні після Другої світової війни. Боротьба ОУН і УПА проти тоталітарного режиму.
30. Ідеологічний наступ комуністичного режиму в Україні після Другої світової . війни (1945–1953 рр.).
31. Суспільно-політичне та економічне становище України в період хрущовської «відлиги». Шістдесятництво.
32. Наростання кризових явищ у соціально-економічному житті України другої половини 1960-х - середини 1980-х років.
33. Посилення реакції в політичному та національно-культурному житті України другої половини 1960-х - середини 1980-х років. Дисидентський рух в Україні.
34. Суперечливість перебудовчих процесів в Україні. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
35. Зростання суспільно-політичної активності населення України наприкінці 1980- х – на початку 1990-х років.
36. Державотворчі процеси в Україні.
37. Україна в період утвердження національної державності. Президент Леонід Кравчук.
38. Проблеми соціально-економічного та політичного реформування українського суспільства в 1994–2004 рр. Президент Леонід Кучма. Прийняття нової Конституції.
39. Українська помаранчева революція 2004 р.
40. Соціально-економічний розвиток Україна (2005–2014 рр.)
41. Революція Гідності. Небесна сотня. Анексія Криму.
42. Агресія Росії проти України (2014-2023 рр.)
43. Діяльність України на міжнародній арені після проголошення незалежності. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС.

РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ВИПРОБУВАННЯ

(відповідно до чинної програми зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) з історії України, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки № 696 від 26 червня 2018 року)

	Розділ програми	Зміст програми
1.	Україна в роки Першої світової війни	Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914—1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914-1917 рр.
2.	Початок Української революції	Революційні події в Україні в 1917- на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.
3.	Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності	Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918-1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919-1922 рр.). Культура та духовність.
4.	Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні	Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації/українізації в УСРР. Згортання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.
5.	Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні	Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932—1933 рр. - геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х- початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни.

		Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.
6.	Західноукраїнські землі в міжвоєнний період	Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття. Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.
7.	Україна в роки Другої світової війни	Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939—1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941-1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942-1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.
8.	Україна в перші повоєнні роки	Україна - співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянізації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944-1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944-1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946-1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.
9.	Україна в умовах десталінізації	Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.
10.	Україна в період загострення кризи радянської системи	Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.
11.	Відновлення незалежності України	Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний

		<p>плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.</p>
12	Становлення України як незалежної держави	<p>Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991-1998 рр. та в 1998— 2004 рр. Запровадження гривні. Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.</p>
13	Творення нової України	<p>Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирно врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.</p>